

Vergaderjaar 2014–2015

28 625

Herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Nr. 225

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 april 2015

Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel verantwoorde groei melkveehouderij op 12 november 2014 heeft de heer Graus (PVV) verzocht om te kijken naar het Ierse model van actieprogramma's en overgangsregelingen voor jonge boeren (Handelingen II 2014/15, nr. 23, item 6). Ik heb uw Kamer toegezegd dit nader te onderzoeken en in gesprek met de Ieren over dit onderwerp te gaan.

Op 3 en 4 februari jl heeft landbouwvertegenwoordiging van de Nederlandse ambassade in Londen voor het Verenigd Koninkrijk en Ierland de Irish Farmers' Association (IFA) gesproken over dit onderwerp. In deze brief informeer ik uw Kamer over de Nederlandse en Ierse bedrijfsopvolgingsregelingen voor jonge boeren.

Algemeen beeld bedrijfsopvolging in Ierland

De bedrijfsopvolging is, evenals in Nederland, een structureel probleem in de Ierse landbouwsector. In 2012 was de gemiddelde leeftijd van agrarische ondernemers in Ierland 54 jaar. Tussen 2000 en 2010 nam in Ierland het aantal boeren jonger dan 35 jaar met meer dan 50% af. Minder dan 6% van alle agrarische ondernemers in Ierland is nu jonger dan 35 jaar. Volgens de Ierse plattelandsjongeren organisatie *Macra na Feirme* zijn er in Ierland thans meer boeren ouder dan 80 jaar dan jonger dan 35 jaar.

Ook de Ierse regering is ervan overtuigd dat jonge boeren een belangrijke rol hebben in de groei van de Ierse agri-food sector die op zijn beurt een belangrijke bijdrage levert aan het bredere economische herstel in Ierland. De Ierse overheid stimuleert jonge agrariërs daarom op de volgende manieren:

- GLB: een top-up op de hectarepremie (*Young Farmer Single Farm Payment Top up*) in de eerste pijler. Onder de tweede pijler zal er een

speciale vorm van kapitaalsubsidies worden gereserveerd voor jonge boeren (*Capital Investment Grants*) en komt er een gedeeltelijke compensatie van opstartkosten van erkende samenwerkingsverbanden in de landbouw (*Support for start-up of approved collaborative farming arrangements*);

- Bestaande fiscale maatregelen om de overdracht van landbouwbedrijven, inclusief aan jonge boeren, aantrekkelijker te maken: *Agriculture Relief from Capital Acquisition Taks* en *Retirement Relief from Capital Gains Taks*;
- Nieuwe fiscale maatregelen vanaf 2015: Verlichting voor jonge opgeleide boeren van de heffing op landtransacties (*Stamp Duty Relief*), 100% belastingverlichting voor jonge opgeleide boeren ten aanzien van het toegenomen vermogen in vee gedurende de eerste 4 jaar (*100% Stock Relief*), 50% belastingverlichting ten aanzien van het toegenomen vermogen in vee voor geregistreerde bedrijfspartnerschappen, belastingverlichting voor langere termijnen voor de lease van landbouwgrond (*Lease Tax Relief*) en de overdracht van toeslagrechten in de vorm van een gift of erfenis is vrijgesteld van BTW.

Algemeen beeld bedrijfsopvolging in Nederland

Het aantal agrarische bedrijven blijft in Nederland afnemen, waarbij er minder dan 4% van de agrarische ondernemers jonger dan 35 jaar is. Bedrijfsopvolging is al jaren een probleem in deze sector.

Jonge agrariërs staan voor hoge kosten bij de overname of start van een agrarisch bedrijf, gezien deze sector erg kapitaalintensief is en om hoge investeringen vraagt. Om de concurrentie- en innovatiekracht van de agrarische sector te behouden, ook voor de toekomst, stimuleert het Ministerie van Economische Zaken jonge agrariërs op de volgende manieren:

- Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB): een top-up op de hectarepremie (circa € 15 miljoen per jaar) in de eerste pijler. Onder de tweede pijler zal er een provinciale jonge boerenregeling komen;
- Bijdrage aan het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK): Het NAJK is de belangenvereniging voor agrarische jongeren en is actief op lokaal, provinciaal, landelijk en Europees niveau. Zij ontvangen ondersteuning voor verschillende projecten en activiteiten die gericht zijn op versterking van de positie van de jonge agrariër;
- Garantstellingen: garantstelling landbouw is een subsidie voor agrarische ondernemers in het algemeen die investeringen willen doen in hun bedrijf. Specifiek voor zelfstandige agrarische ondernemers van 39 jaar of jonger geldt hierbij de voorwaarde dat zij een bedrijf voor het eerst volledig in eigendom, pacht of erfpacht moeten krijgen;
- Generieke maatregelen: jonge agrarische ondernemers kunnen natuurlijk ook gebruik maken van de generieke (fiscale) regelingen voor startende ondernemers. Voorbeelden zijn de startersaftrek en de European Enterprise Promotion Awards.

Nederland versus Ierland

De gemiddelde omvang van het melkveebedrijf in Ierland behoort, gemeten in productievolume, tot de laagste in noordwest Europa. De grote fragmentatie in Ierland van landbouwpercelen tezamen met de relatief kleine bedrijfsomvang van veel Ierse agrarische bedrijven worden als een grote beperkende factor voor de groei van de melkveehouderij en landbouw gezien.

Omdat in Ierland en Nederland deels verschillende structurele factoren een rol spelen in de problemen rondom de bedrijfsopvolging is een vergelijking van de effectiviteit van de Nederlandse en Ierse aanpak slechts van een beperkte waarde. Algemeen kan gesteld worden dat Ierland net als Nederland jonge boeren stimuleert via het GLB en fiscale maatregelen.

Ik vertrouw erop dat ik uw Kamer op deze manier zo volledig mogelijk heb geïnformeerd over de bedrijfsopvolgingsregelingen in Ierland ten aanzien van de jonge boeren.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijkma